

Cezhraničná preprava živočíšnej múčky

Živočíšna múčka, ktorá sa rovnako ako odpady môže spoluspaľovať s cieľom získať energiu, sa stáva ďalším perspektívnym druhom alternatívneho paliva.

Vzhľadom na súčasný stav životného prostredia, neobnoviteľné zdroje energie a klimatické zmeny môžeme v súčasnosti pozorovať trend postupného obmedzovania využívania neobnoviteľných zdrojov energie, akými sú napríklad uhlie alebo plyn, a zvyšovanie záujmu o hľadanie alternatívnych zdrojov energie.

Tento záujem možno pozorovať najmä pri veľkých priemyselných podnikoch, ktoré na svoju produkciu potrebujú výrazné množstvo energie. Momentálne veľmi rozšíreným alternatívnym palivom sú odpady, ktoré ako druhotné palivo používajú viaceré zariadenia na Slovensku. Spoluspaľovaním odpadov sa na jednej strane rieši zhodnocovanie odpadov, ktorých množstvá stále narastajú, a na druhej strane sa napomáha obmedzovaniu využívania neobnoviteľných zdrojov energie.

Takisto ako pri odpadoch môžu mať jednotlivé zariadenia záujem o dovoz, resp. vyvážanie živočíšnej múčky do iných členských štátov EÚ. V tomto článku vám priblížime základné podmienky cezhraničnej prepravy živočíšnej múčky.

Právna úprava

Nakladanie so živočíšnou múčkou upravuje Nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch¹. Pojem živočíšna múčka v tomto nariadení nie je definovaný, ale možno podeň subsuovať napríklad mäsokostnú múčku² alebo rybiu múčku³. Ide teda o spracované vedľajšie živočíšne produkty. Na prepravu vedľajších živočíšnych produktov nie je možné aplikovať Nariadenie o preprave odpadu⁴, nakoľko z rozsahu jeho pôsobnosti je vyňatá práve preprava vedľajších živočíšnych produktov.⁵

Nakladanie, zber, prepravu, skladovanie a spracovanie vedľajších živočíšnych produktoch upravujú aj nasledujúce právne predpisy:

- Zákon o veterinárnej

- starostlivosti⁶,
- Nariadenie, ktorým sa vykonáva nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch⁷,
- Vyhláška, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výnimkách pri zbere, preprave a odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov a o použití vedľajších živočíšnych produktov na osobitné krmné účely⁸.

Kategórie vedľajších živočíšnych produktov

Nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch rozlišuje tri kategórie vedľajších živočíšnych produktov, ktoré odrážajú úroveň rizika pre verejné zdravie a zdravie zvierat vznikajúceho pri uvedených vedľajších živočíšnych produktoch. Do týchto troch kategórií patria aj odvodené produkty, a to podľa kategórie vedľajších živočíšnych produktov, z ktorej pochádzajú. Odvodené produkty sú napríklad mäso-kostná múčka, kafilerický tuk.

Materiál kategórie 1 – napríklad celé telá zvierat podozrivé z nákazy, špecifikovaný rizikový materiál, vedľajšie živočíšne produkty obsahujúce reziduá iných látok⁹,

Materiál kategórie 2 – napríklad hnoj, nemineralizované guáno a obsah tráviaceho traktu, produkty živočíšneho pôvodu vyhlásené za nevhodné na ľudskú spotrebu¹⁰,

Materiál kategórie 3 – napríklad vedľajšie živočíšne produkty z hydiny a zajacovitých zvierat zabitých na farme bez príznakov choroby, vedľajšie živočíšne produkty z výroby produktov určených na ľudskú spotrebu vrátane kostí zbavených tuku, oškvarkov a kalu z odstrediviek alebo separátorov zo spracovania mlieka¹¹.

Registrovaný prevádzkovateľ

Činnosť v akomkoľvek štádiu výroby, transportu, nakladania, spracovania, skladovania, uvádzania na trh, distribúcie, používania alebo odstraňovania vedľajších živočíšnych produktov

a odvodených produktov, môže vykonávať výhradne prevádzkovateľ registrovaný v súlade s Nariadením o vedľajších živočíšnych produktoch.

Pod pojmom prevádzkovateľ sa rozumie fyzická alebo právnická osoba, ktorá má vedľajší živočíšny produkt alebo odvodený produkt reálne pod svojou kontrolou vrátane prepravcov, obchodníkov a používateľov.

Každý členský štát je povinný zostaviť zoznam prevádzkarní, zariadení a prevádzkovateľov schválených alebo registrovaných v súlade s týmto nariadením nachádzajúcich sa na jeho území. Na území Slovenskej republiky vedie tento zoznam Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky. Zoznam je dostupný na https://www.svps.sk/zvp/zoznam_zvp.asp?LANG=SK.

V Sekcii 3 tohto zoznamu sú uvedení prevádzkovatelia v kategórii Spalovne/Spoluspalovne/Energetické spalovacie zariadenia. Napríklad povolenie na spoluspaľovanie vedľajších živočíšnych produktov má na území Slovenskej republiky len Považská cementáreň a.s.

Preprava do iných členských štátov

Pokiaľ má prevádzkovateľ záujem zasiať materiál kategórie 1, materiál kategórie 2 a mäso kostnú múčku alebo živočíšny tuk z materiálov kategórie 1 a kategórie 2 do iného členského štátu, je povinný informovať príslušný orgán členského štátu pôvodu a príslušný orgán členského štátu určenia.

Na Slovensku je príslušným orgánom Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky. Vyššie uvedené oznámenie je potrebné vykonať prostredníctvom žiadosti o povolenie odosielať vedľajšie živočíšne produkty do iného členského štátu, ktorej vzor je zverejnený na stránke Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky¹².

Na základe žiadosti prevádzkovateľa členský štát určenia rozhodne nasledovne:

1. odmietne prijatie zásielky;
2. prijme zásielku nepodmienečne alebo
3. podriadi prijatie zásielky týmto podmienkam:

a.) ak sa v prípade odvodených produktov nevykonala tlaková sterilizácia, musí sa vykonať, alebo

b.) vedľajšie živočíšne produkty alebo odvodené produkty musia spĺňať všetky podmienky na zaslanie zásielky odôvodnené v záujme ochrany verejného zdravia a zdravia zvierat, aby sa zabezpečilo, že sa s týmito vedľajšími živočíšnymi produktmi a odvodenými produktmi nakladá v súlade s týmto nariadením.

Prepravované materiály sa musia prepraviť priamo do prevádzkarne alebo do závodu miesta určenia, ktoré musí byť registrované alebo schválené v súlade s Nariadením o vedľajších živočíšnych produktoch.

JUDr. Katarína Liebscherová,
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

- 1 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov určených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch).
- 2 Mäso kostná múčka je živočíšna bielkovina získaná

zo spracovania materiálov kategórie 1 alebo 2 v súlade s niektorou z metód spracovania stanovených v prílohe IV. kapitole III. Nariadenia o vedľajších živočíšnych produktoch.

- 3 Rybia múčka je spracovaná živočíšna bielkovina získaná z vodných živočíchov okrem morských cicavcov vrátane vodných bezstavovcov z farmových chovov vrátane tých, na ktoré sa vzťahuje článok 3 ods. 1 písm. e) smernice Rady 2006/88/ES (1), a morských hviezdíc druhu *Asterias rubens*, ktoré sa lovia v chovnej oblasti pre mäkkýše.
- 4 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu.
- 5 Článok 1, ods. 3, písm. d) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 zo 14. júna 2006 o preprave odpadu.
- 6 Zákon č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.
- 7 Nariadenie komisie (EÚ) č. 142/2011, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu, a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité zorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa tejto smernice.
- 8 Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 148/2012, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o výnimkách pri zbere, preprave a odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov a o použití vedľajších živočíšnych produktov na osobitné krmné účely.
- 9 Článok 8 nariadenia (ES) č. 1069/2009.
- 10 Článok 9 nariadenia (ES) č. 1069/2009.
- 11 Článok 10 nariadenia (ES) č. 1069/2009.
- 12 Dostupné na: < https://www.svps.sk/zvp/VZP_povolenie_prevadzkovatel.asp>.